

dugdosott vagy hat pisztolyt, a kezébe karikás helyett duplacsövű puskát nyomott, s a becsületes Fodor Pista — vagy minek hitták — csakugyan mint a hírheft magyar zsványfőnök jelent meg; amit a troppai kiadó fényesen honorált is.“

A szelíd gulyás képéből a vándorló illusztráció segítségével marcona betyár lett. Hasonló esetek a jelenben is előfordulnak, természetesen nem a nagyobbigényű képes folyóiratok hasábjain. A történettudomány művelőit nem szükséges óvatosságra inteni; a hiteles illusztrációk megválogatásának szabályai ismeretesek. (V. ö. VAYER LAJOS: *A történeti művek illusztrálása*. Budapest, 1938.) Nem árt azonban, ha a könyvtáros is állandóan szemé előtt tartja felvilágosítások adásánál az illusztrációk létrejöttének ezerféle lehetőségét.

D. B.

Gulyás Pál most megjelent nagy kiadványában, a „Bibliotheca Joannis Sambuci, — Sámbock János könyvtára, Budapest, 1941“ című művében ezt írja: „Eredeti elgondolásunk az volt, hogy a valóban nagy fontosságú jegyzéket, amely a magyar tudománytörténet és bibliofília egyik elsőrangú emlékének bizonyult, ha másként nem megy, a *Magyar Könyvszemlé*-ben fogjuk részletekben kiadni s majd mint különnyomatot a M. Nemz. Múzeum Orsz. Széchényi-Könyvtára kiadványaként közrebocsátani. Sajnos, mire munkámmal elkészültem, a *Magyar Könyvszemle*, mint a könyvtár kiadványa megszűnt s az új érdekeltség, mely a nagymúltú folyóiratot nagyrészt más célok szolgálatába állította, előre elvágta az útját ennek a megoldásnak, amikor csekélységemet is felszólítva — közreműködésre, ezt a megszorítással tette, hogy egy nyomtatott ívnél nagyobb terjedelmű dolgozatot tőlem nem hajlandó közölni.“ A továbbiakban elmondja, hol mindenütt próbálkozott még — sikertelenül — e XVI. századbeli könyvtárjegyzék kiadásával (119—120 l.).

GULYÁS PÁL panaszával szemben meg kell jegyeznünk a következőket: 1. amikor a *Magyar Könyvszemle* 1937-ben, kétévi szünetelés után újra indult, „mint a [Széchényi]-Könyvtár kiadványa“ nem szűnt meg. Ez az azóta megjelent kötetek címlapjáról és borítékáról minden kétséget kizáró módon megállapítható. — 2. Új érdekeltség? A jogi helyzet az, hogy a *Magyar Könyvszemle* fenntartásához hozzájárulnak, helyesebben, bizonyos számú ívek előállításának költségeit vállalják azok a nagyobb könyvtárak, amelyek könyvészeti folyóiratnak magyar nyelven való megjelenését s a könyvtudomány fejlesztését szükségesnek tartják. Hozzájárulásuk azt jelenti, hogy az ő költségükön előállított ívek az ő tisztviselőik által írt értekezések és cikkek számára állanak elsősorban rendelkezésre. A kiadótulajdonos — mint ezelőtt is — változatlanul a Széchényi-Könyvtár. — 3. Bibliográfiákat, könyvjegyzékeket, szövegkiadásokat azonban a Szerkesztő-Bizottság, mely a fenntartáshoz hozzájáruló könyvtárak igazgatóiból alakult, a fenntartó könyvtárak tisztviselőitől sem közölthet. Ezt a közlési tilalmat a Szerkesztő-Bizottság a mult igen szomorú tapasztalatai alapján hozta. — 4. Jórészt ugyancsak a multak tapasztalatai alapján helyezkedett a Szerkesztő-Bizottság az újra induláskor arra az álláspontra, hogy egy ívnél nagyobb terjedelmű dolgoza-

tot a *Magyar Könyvszemle* addig nem közölhet, amíg megfelelő anyagi fedezet nem mutatkozik fenntartására. Amikor azonban húsz íven felüli megjelenése biztosítva volt, e megszorítás alól a szerkesztőt fölmentette, ami a közölt több ívnyi terjedelmű dolgozatok alapján mindenki számára nyilvánvaló volt s a *Magyar Könyvszemle* lapjai szívesen rendelkezésre állottak volna GULYÁS PÁLnak is, több ívnyi terjedelemben is, — nem ugyan a könyvtárjegyzék kiadására, amely évekre lefoglalta volna a terjedelem nagy részét, hanem a könyvtárjegyzék ismertetésére. A SZERKESZTŐ.

Frankenburg Emlékirataiban (II. 1868, 12—13. l. jegyzet) felkelti figyelmemet ez a néhány adat:

„Budapesten akkoriban [az 1830-as években; ő 1836. ápr.-ban jött fel Pestre] a következő újság- és hetilapok jelentek meg: *Jelenkor* 3800, *Tudósítások* 1600, *Regélő* és *Honművész* 500, *Rajzolatok* 650, *Kémlő* 500, *Ismerető* 200, *Athenaeum* és *Figyelmező* 800 előfizetővel. E lapok hetenkint 15 szedőt, 15 sajtót s 28 nyomót foglalatoskodtattak s körülbelül 35.000 ív papírost fogyasztottak el; legtöbb munkaerőt pedig, ideértve a rézmetszőket réznyomókat és festőket is, a divatlapok (*Regélő* és *Rajzolatok*) vetek igénybe“. H.

Gutkeled-Chronik? A F. I. D. Communicationes 1941. évi II. számában, a következő című cikkben olvasható a címül írott furcsaság: DR. Z. TRÓCSÁNYI: Die Geschichte des ungarischen Buches und der ungarischen Buchdruckerkunst, — ilyképen: „...die Gutkeled-Chronik des unbekanntenen Notars des Königs Béla III., Anonymus.“ — Hogyan, milyen sajtóhiba folytán kerülhetett az előző sorban kétszer is előforduló Gutkeled-név az Anonymus „Chronik“-ja elé, amikor ez a szakember által, magyarul nyomtatásban is megjelent szöveg alapján készített német nyelvű fordítás kéziratában nem fordul elő? A sajtóhiba, vagy felületes szerkesztői stilizálás, vagy megfelelő revízió hiánya miatt keletkezett hiba annál kellemetlenebb, mert a F. I. D. Communicationes nagytekintélyű folyóirat, melynek adataiban nem szabad s nem is szoktak helytelen adatok megjelenni, s amelyekre külföldön hivatkozni szokás. — Reméljük azonban, hogy a Communicationes szerkesztőjéhez beküldött helyreigazítással idejében megakadályozzuk e helytelen adatnak a külföldi bibliográfiai köztudatba való behatolását. TR. Z.

Kérjük igen tisztelt Előfizetőinket, hogy hátrálékos előfizetési díjaikat az Egyetemi Nyomda 37.473. sz. csekkszámlájára befizetni szíveskedjenek; ne mulasszák azonban el a postai befizetési lap „Értesítő-lap“ c. szelvényét a felső szélén szembeütnően „Tró.“-jelzéssel ellátni.